

Udskriftsdato: 15. december 2025

KEN nr 9317 af 31/03/2017 (Gældende)

Ankestyrelsens principafgørelse 17-17 om socialtilsyn - partsstatus - afgørelse - procesledende beslutning - klageadgang

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: 2015-3510-30513

Ankestyrelsens principafgørelse 17-17 om socialtilsyn - partsstatus - afgørelse - procesledende beslutning - klageadgang

Principafgørelsen fastslår

Socialtilsynet skal godkende og føre driftsorienteret tilsyn med de tilbud, der er angivet i lov om socialtilsyn. Det er en betingelse for godkendelse, at tilbuddet efter en samlet vurdering har den fornødne kvalitet til at kunne godkendes som generelt egnet. Tilbuddet er adressat for socialtilsynets afgørelse.

Det er kun de tilbud eller myndigheder, der er adressater for socialtilsynets afgørelser, der kan klage over afgørelsen til Ankestyrelsen.

Er beboere parter i socialtilsynets sag?

Beboerne i et tilbud er som udgangspunkt ikke parter i sagen hos socialtilsynet, da afgørelsen handler om tilbuddets kvalitet og godkendelsesgrundlag. Det gælder, selv om socialtilsynet træffer afgørelse om ophør af et tilbuds godkendelse, og beboerne som konsekvens heraf skal flytte fra tilbuddet.

Beboere kan dog have en så væsentlig og individuel interesse i sagen, at de er parter. Det afhænger af en konkret vurdering i den enkelte sag. Det kan fx være tilfældet, hvis afgørelsen er begrundet i eller vedrører en beboers forhold.

Afgørelse om manglende partsstatus

Det er den myndighed, der træffer afgørelse i en sag, der skal fastlægge, hvem der er parter i sagen. Fastlæggelse heraf er en procesledende beslutning.

Hvis socialtilsynet derimod på anmodning beslutter, at en anden end afgørelsens adressat ikke er part i sagen, er der tale om en afgørelse i forvaltningsretlig forstand. Det gælder eksempelvis hvis en beboer, en kommune eller en anden anmoder om at få tillagt partsstatus.

Socialtilsynet skal derfor træffe en afgørelse herom, og afgørelsen kan påklages til Ankestyrelsen uafhængigt af den materielle sag.

I den konkrete sag var en beboer ikke part i en sag, hvor socialtilsynet traf afgørelse om skærpet tilsyn og påbud overfor et tilbud. Afgørelsen var begrundet i nogle generelle forhold på tilbuddet og vedrørte ikke beboerens forhold i en sådan grad, at den pågældendes interesse i sagen var væsentlig og individuel. Det forhold, at beboeren måske skulle flytte, var mere en konsekvens af, at tilbuddet skulle holde sig inden for godkendelsen end en konsekvens af socialtilsynets afgørelse. Derudover havde påbuddet ikke automatiske konsekvenser for beboeren, da det afhang af, hvordan tilbuddet ville opfylde påbuddet.

Baggrund for at behandle sagen principielt

Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt. Det har vi gjort for at afklare, om og i givet fald hvornår beboerne er parter i en sag hos socialtilsynet.

Reglerne

Love og bekendtgørelser

Lov om socialtilsyn (socialtilsynsloven), senest bekendtgjort i lovebekendtgørelse nr. 70 af 18. januar 2017.

- § 4, stk. 1, om godkendelse og driftsorienteret tilsyn med tilbud
- § 6, stk. 1, om kvalitetsvurdering
- § 19, stk. 1, om klageadgang

Forvaltningsretlige principper

Det følger af det forvaltningsretlige partsbegreb, at sagens parter er modtageren af en afgørelse og andre, der har en væsentlig, retligt relevant og individuel interesse i sagens afgørelse.

Praksis

Gældende:

Følgende principafgørelser er brugt ved afgørelsen og gælder stadig:

7-15:

Socialtilsynet skal foretage en konkret vurdering af, om en kommune er part.

En kommune kan kun være part i en tilsynssag, hvis kommunen har en væsentlig og individuel interesse i sagen.

Det var derfor ikke korrekt, at socialtilsynet imødekom kommunens ønske om partsstatus i en konkret tilsynssag vedrørende et privat døgntilbud, fordi tilbuddet meddelte samtykke hertil. Socialtilsynet burde have foretaget en nærmere vurdering af, om kommunen havde en så konkret og individuel væsentlig interesse i sagen, at den burde tillægges partsstatus.

Det forhold, at kommunen havde en samarbejdsaftale med det private tilbud og anvendte et antal pladser i tilbuddet, var ikke i sig selv ensbetydende med, at kommunen skulle tillægges partstatus – heller ikke selv om de meddelte påbud potentielt ville indebære en stigning i tilbuddets (og dermed også i kommunens) udgifter. Det forhold, at kommunen generelt skal iagttage forsyningsforpligtelsen, var heller ikke i sig selv tilstrækkeligt til at tillægge kommunen partsstatus.

74-15:

Ankestyrelsen fandt, at en beboer N havde en betydelig, individuel og væsentlig interesse i forhold til socialtilsynets afgørelse, og at N som følge heraf var part i sagen. Socialtilsynets afgørelse medførte, at botilbuddet ikke blev godkendt som opholdssted efter servicelovens § 107, og ansøgningen om udvidelse

af målgruppen var alene begrundet i et ønske om, at beboer N kunne blive boende fra N fyldte 18 år til den 31. juli 2015.

Vejledninger

Vi har også anvendt Vejledning om socialtilsyn nr. 9300 af 30. april 2015

- Pkt. 372, om partsstatus og klageadgang

Den konkrete afgørelse

Du har klaget over socialtilsynets afgørelse om, at du ikke er part i den sag, hvor socialtilsynet traf afgørelse den 19. november 2014, om skærpet tilsyn og påbud over for et tilbud. Socialtilsynet afgjorde spørgsmålet om partsstatus den 6. maj 2015.

Ankestyrelsen har nu afgjort din sag.

Resultatet er:

- Du er ikke part i sagen.

Det betyder, at vi stadfæster socialtilsynets afgørelse, da vi er kommet til samme resultat.

Socialtilsynet har begået fejl i sagsbehandlingen. Fejlen er, at socialtilsynet ikke har vejledt dig om klagemuligheden. Fejlen har ikke betydning for vores afgørelse.

Vi beklager den lange sagsbehandlingstid. Det skyldes, at sagen har været under principiel behandling.

Begrundelse for afgørelsen

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsen vurderer, at du ikke har en sådan væsentlig og individuel interesse i sagen, at du er part i sagen.

Hvad er afgørende for resultatet

Vi lægger vægt på, at socialtilsynets afgørelse er en afgørelse om skærpet tilsyn og påbud, der er adresseret til tilbuddet. Det er derfor tilbuddet, der er modtager af afgørelsen, og det er alene tilbuddet, der kan klage over socialtilsynets afgørelse. Din interesse i sagen har en mere indirekte og afledt karakter, da afgørelsen ikke direkte er rettet mod dig.

Vi lægger også vægt på, at socialtilsynets afgørelse handler om tilbuddets kvalitet og om tilbuddets overholdelse af godkendelsen.

Vi er opmærksomme på, at socialtilsynets påbud om, at tilbuddet skal overholde godkendelsens rammer, til dels er begrundet med, at du på grund af din alder falder uden for den målgruppe, som tilbuddet

er godkendt til. Vi er også opmærksomme på, at påbuddet kan få den konsekvens, at du må flytte fra tilbuddet.

Det ændrer ikke ved resultatet, fordi din interesse i sagen efter vores opfattelse ikke er tilstrækkelig væsentlig og individuel. Vi lægger vægt på, at din interesse er en afledt interesse. Afgørelsen er begrundet i nogle generelle forhold på tilbuddet og vedrører ikke dine forhold i en sådan grad, at din interesse i sagen er væsentlig og individuel.

Det forhold, at du måske skulle flytte, er mere en konsekvens af, at tilbuddet skal holde sig inden for godkendelsen end en konsekvens af socialtilsynets afgørelse. Derudover har påbuddet ikke automatiske konsekvenser for dig, da det afhænger af, hvordan tilbuddet vælger at opfylde påbuddet.

Oplysningerne fremgår særligt af din henvendelse af den 28. april 2015, socialtilsynets afgørelser af den 19. november 2014 og 6. maj 2015, klagen af den 18. juni 2015 og socialtilsynets genvurdering af den 23. juni 2015.

Vi bemærker, at vi ikke med denne afgørelse har forholdt os til socialtilsynets afgørelse af den 19. november 2014. Vi har alene forholdt os til, om du var part i sagen.

Om reglerne

Socialtilsynet godkender og fører driftsorienteret tilsyn med de tilbud, der er nævnt i socialtilsynsloven § 4. Det er ifølge socialtilsynslovens § 6 en betingelse for godkendelse, at tilbuddet efter en samlet vurdering har den fornødne kvalitet.

Socialtilsynets afgørelser kan påklages af de tilbud eller myndigheder, der er adressater for socialtilsynets afgørelser. Det fremgår af socialtilsynslovens § 19, stk. 1.

Det følger af almindelige forvaltningsretlige principper, at sagens parter er modtageren af en afgørelse og andre, der har en væsentlig, retlig relevant og individuel interesse i sagens afgørelse.

Borgere i tilbuddet skal ifølge principafgørelse 7-15 som udgangspunkt ikke betragtes som parter i en tilsynssag. I relation til tilsynssager vedrørende private døgntilbud, vil det som udgangspunkt alene være døgntilbuddet, der er part i sagen.

Den omstændighed, at socialtilsynets afgørelse medfører, at en eller flere af beboerne i botilbuddet skal flytte, medfører ikke i sig selv, at beboerne kan betragtes som parter i sagen.

Vi henviser også til punkt 372 i vejledning om socialtilsyn, hvoraf det fremgår, at borgerne i tilbuddet ikke er parter i sagen og dermed ikke klageberettigede.

Derudover fremgår det af bemærkningerne til lov om ændring af lov om socialtilsyn, lov om social service og lov om voksenansvar for anbragte børn og unge (opfølgning på socialtilsynsreformen m.v.), at det som hidtil forudsættes, at det kun er de myndigheder og tilbud, der er adressater for socialtilsynets afgørelse, der har den fornødne direkte, væsentlige og individuelle interesse i at klage til Ankestyrelsen over socialtilsynets afgørelse.

Beboere kan dog efter en konkret vurdering have en så væsentlig og individuel interesse i sagen, at de er parter i sagen. Det kan fx være tilfældet, hvis afgørelsen primært er begrundet i eller vedrører en beboers forhold.

Vi henviser til principafgørelse 74-15. I den konkrete afgørelse fandt vi, at en beboer havde en betydelig, individuel og væsentlig interesse i sagen, og derfor var part i sagen. Det skyldtes, at socialtilsynets afgørelse medførte, at botilbuddet ikke blev godkendt som opholdssted efter servicelovens § 107, og ansøgningen om udvidelse af målgruppen alene var begrundet i et ønske om, at beboeren kunne blive boende i en periode efter det fyldte 18. år.

Mødebehandling

Sagen er behandlet på møde. På mødet stemmer deltagerne om resultatet. Der er enighed om afgørelsen.

Bemærkninger til socialtilsynet

Vi vurderer, at socialtilsynets brev af den 6. maj 2015, hvoraf det fremgår, at du ikke er part i sagen, må anses for at være en selvstændig afgørelse som led i behandlingen af sagen om skærpet tilsyn og påbud. Der er således ikke tale om en procesledende beslutning, der ikke særskilt kan påklages.

En afgørelse går ud på at fastslå, hvad der er eller skal være ret i et tilfælde. Ved vurderingen af, om en beslutning har karakter af en afgørelse, må der navnlig lægges vægt på, om beslutningen i sig selv afslutter sagen.

Da socialtilsynets beslutning om, at du ikke er part i sagen, betyder, at du ikke får partsbeføjelser i sagen, og sagen dermed slutter for dig, finder vi, at beslutningen har karakter af en selvstændig afgørelse. Socialtilsynets afgørelse af den 6. maj 2015 skulle derfor have indeholdt en klagevejledning.

Afgørelser, der kan påklages til en anden myndighed, skal være ledsaget af en vejledning om mulighederne for at klage over afgørelserne.

Vi finder derfor, at det er en fejl, at socialtilsynets afgørelse ikke indeholdt en klagevejledning. Fejlen har dog ikke betydning for resultatet af vores afgørelse, da afgørelsen er blevet påklaget til os.